



**USAID**  
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

**ЗМІЦНЕННЯ МІСЦЕВОЇ  
ФІНАНСОВОЇ ІНІЦІАТИВИ**



# **Шостий Фінансово-економічний форум**

**«Підвищення  
конкурентоспроможності Української  
економіки та ефективності держави:  
Кроки бюджетної політики  
в 2010-2014 роках»**

24-25 червня 2010 року



USAID  
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

ЗМІЦНЕННЯ МІСЦЕВОЇ  
ФІНАНСОВОЇ ІНІЦІАТИВИ

## Методологічні засади використання ПЦМ, середньострокового бюджетного планування та публічно-приватного партнерства для збільшення інвестиційної привабливості проектів інфраструктурного розвитку

Володимир Висоцький

Менеджер проектів публічно-приватного партнерства  
Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень

24 червня 2010 року  
Київ



**IBCED** ІНСТИТУТ БЮДЖЕТУ ТА  
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Цей продукт підготовлено за підтримки Американського народу, наданої через  
Агенцію США з міжнародного розвитку. Зміст продукту є відповідальністю  
Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень (IBCED)  
і не обов'язково збігається з поглядами USAID або уряду США.



USAID

ЗМІЦНЕННЯ МІСЦЕВОЇ  
ФІНАНСОВОЇ ІНІЦІАТИВИ

## Проблеми реалізації інфраструктурних проектів при постатейному однорічному бюджеті

- Розрив у часі між реалізацією проекту та  
можливістю бюджету профінансувати його  
реалізацію.
- У бюджеті не відображається конкретний  
проект, відсутні прозорі механізми  
відстеження його реалізації
- Відсутні механізми забезпечення продовження  
реалізації розпочатих проектів у наступні  
роки.

**IBCED** ІНСТИТУТ БЮДЖЕТУ ТА  
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ





USAID  
УС АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

ЗМІЦНЕННЯ МІСЦЕВОЇ  
ФІНАНСОВОЇ ІНІЦІАТИВИ

## Позитивні зрушення у новій редакції Бюджетного кодексу, прийнятого у I читанні

- Врегульовано основні методологічні засади застосування ПЦМ, що дозволить розробляти під окремий проект окрему бюджетну програму.
- Складання прогнозу бюджету на наступні за плановим два роки забезпечить поступовість у реалізації інфраструктурних проектів до повного їх завершення.



USAID  
УС АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

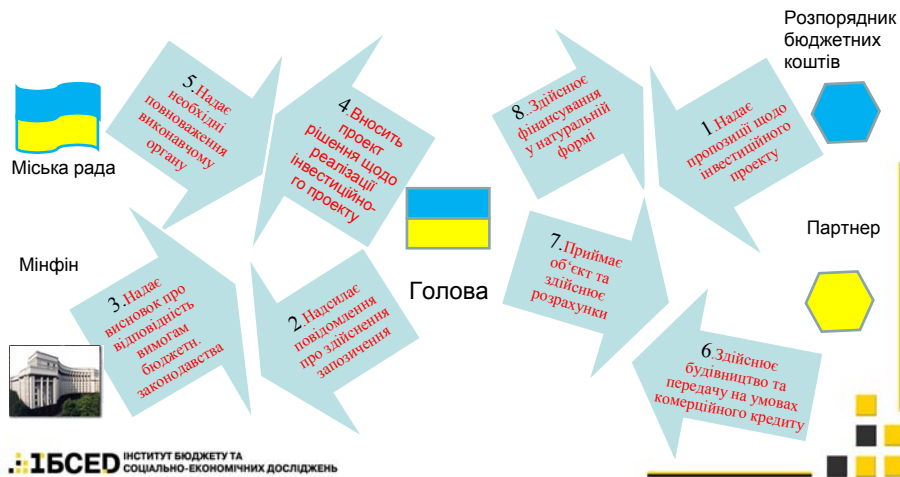
ЗМІЦНЕННЯ МІСЦЕВОЇ  
ФІНАНСОВОЇ ІНІЦІАТИВИ

Глобальна фінансова криза, яка особливо жорстко вразила економіку України, надзвичайно загострює проблему джерел фінансування інвестицій місцевих органів самоврядування.

За таких обставин необхідно використовувати нові механізми фінансування інвестицій.

**ППП передбачає залучення коштів, досвіду та можливостей приватного сектору для вирішення загальносуспільних проблем, які складають функції публічної влади.**

## Варіант реалізації ППП



## Проблеми застосування ППП у діючому законодавчому полі

**1. Невизначеність статусу зобов'язань органів самоврядування, які мають виникати в рамках договорів про ППП і відповідно низький рівень зацікавленості та захисту приватного партнера**

**2. Відсутність практики прийняття умовних зобов'язань органами самоврядування (тобто зобов'язань, які стають дійсними при настанні певної умови, наприклад передачі у власність готового об'єкту)**



USAID  
УС АМЕРИКАНСЬКОГО ІНСТИТУТУ

ЗМІЦНЕННЯ МІСЦЕВОЇ  
ФІНАНСОВОЇ ІНІЦІАТИВИ

## Проблеми застосування ППП у діючому законодавчому полі

*Продовження*

3. У зв'язку з однорічним бюджетним періодом у приватного партнера відсутні гарантії стосовно повернення коштів у майбутні бюджетні періоди за переданий об'єкт ;
4. Відсутність механізмів спрямування коштів, які зекономлені від впровадження проекту , для розрахунків з інвесторами.
5. Відсутність позасудового порядку стягнення заборгованості органів самоврядування за рахунок коштів бюджету розвитку.



USAID  
УС АМЕРИКАНСЬКОГО ІНСТИТУТУ

ЗМІЦНЕННЯ МІСЦЕВОЇ  
ФІНАНСОВОЇ ІНІЦІАТИВИ

## Проблеми застосування ППП у діючому законодавчому полі

*Продовження*

6. Конфлікти та можливість двоякого трактування деяких норм, прогалини законодавства

**Приклади:**

- відповідно до постанови КМУ від 24.02.2003 № 207 «Про затвердження Порядку здійснення запозичень до місцевих бюджетів» запозичення може здійснюватися, зокрема, у формі укладення угод про отримання позик, кредитів, кредитних ліній тільки у фінансових установах;
- відповідно до наказу Держказначейства від 04.11.2002 № 205 «Про затвердження Порядку казначейського обслуговування місцевих бюджетів» врегульоване проведення операцій у натуральній формі лише за рахунок власних надходжень;



USAID  
ЗА АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

ЗМІЦНЕННЯ МІСЦЕВОЇ  
ФІНАНСОВОЇ ІНІЦІАТИВИ

## Пропозиції змін до Бюджетного кодексу

### Ціль

Створення законодавчих підвалин для забезпечення ефективності та прозорості функціонування механізмів публічно-приватного партнерства

### Шляхи досягнення

- Визначення статусу зобов'язань, що приймаються в рамках публічно-приватного партнерства;
- Посилення захисту прав кредитора та відповідальності органів місцевого самоврядування;
- Забезпечення комплексності підходу до дотримання обсягу місцевих боргових зобов'язань та зобов'язань за умовним місцевим боргом на економічно безпечному рівні



USAID  
ЗА АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

ЗМІЦНЕННЯ МІСЦЕВОЇ  
ФІНАНСОВОЇ ІНІЦІАТИВИ

## Визначення статусу зобов'язань, що виникають в рамках публічно-приватного партнерства (п. 34-1 статті 2 Бюджетного кодексу)

1. Залучення коштів на засадах публічно-приватного партнерства – це залучення державою (Верховною Радою Автономної Республіки Крим, міською радою) на договірних засадах коштів та матеріально-технічних ресурсів приватного сектору, які обчислюються у грошовому еквіваленті, для здійснення повноважень, що відповідно до законодавства виконуються за рахунок коштів державного бюджету (місцевих бюджетів).
2. Кошти, що залучаються на засадах публічно-приватного партнерства, належать до умовного місцевого боргу

**Посилення захисту прав кредитора та відповідальності  
органів місцевого самоврядування  
(стаття 17 Бюджетного кодексу)**

- 1. Рішення щодо взяття зобов'язання, в результаті якого утворюватиметься умовний місцевий борг, прийматиметься міською радою більшістю (не менше двох третин від загальної кількості депутатів відповідної ради).**
- 2. Граничний обсяг місцевого боргу, умовного місцевого боргу визначатиметься на кожний бюджетний період рішенням про місцевий бюджет.**

**Посилення захисту прав кредитора та відповідальності  
органів місцевого самоврядування**  
*Продовження*  
**(стаття 25 Бюджетного кодексу)**

- 3. Державне казначейство України в межах надходжень бюджету розвитку на вимогу кредитора здійснює безспірне списання коштів місцевих бюджетів у разі невиконання органами самоврядування зобов'язань з погашення та обслуговування місцевого боргу, якщо відповідний договір передбачатиме таку можливість.**



USAID

AMERICAN PEOPLE

ЗМІЦНЕННЯ МІСЦЕВОЇ  
ФІНАНСОВОЇ ІНІЦІАТИВИ

## Посилення захисту прав кредитора та відповідальності органів місцевого самоврядування

*Продовження*

4. **Розрахункові обсяги зменшення видатків місцевих бюджетів на оплату комунальних послуг та енергоносіїв, передбачені техніко-економічними обґрунтуваннями за проектами із залученням коштів на засадах публічно-приватного партнерства передаватимуться до бюджету розвитку до повної окупності відповідних проектів (п. 19-1 статті 2 БК).**
  - **Ця економія може бути як джерелом погашення місцевого боргу, що утвориться при реалізації таких проектів, так і джерелом впровадження нових проектів (стаття 71 БК).**



USAID

AMERICAN PEOPLE

ЗМІЦНЕННЯ МІСЦЕВОЇ  
ФІНАНСОВОЇ ІНІЦІАТИВИ

## Посилення захисту прав кредитора та відповідальності органів місцевого самоврядування

*Продовження*

**(стаття 76 Бюджетного кодексу)**


6. **Разом з проектом рішення про місцевий бюджет подаватимуться:**
  - **обґрунтування обсягів економії;**
  - **перелік інвестиційних проектів, під які планується брати зобов'язання, що спричинять утворення умовного місцевого боргу, на плановий бюджетний період та наступні за плановим два бюджетні періоди;**
  - **обсяги місцевих боргових зобов'язань та зобов'язань за умовним місцевим боргом на поточний і наступний бюджетні періоди до повного їх погашення.**

## Забезпечення комплексності підходу до дотримання обсягу місцевих боргових зобов'язань та зобов'язань за умовним місцевим боргом на економічно безпечному рівні (стаття 18 Бюджетного кодексу)

- Загальний обсяг місцевого боргу, умовного місцевого боргу станом на кінець бюджетного періоду не повинен перевищувати 200 відсотків надходжень до бюджету розвитку за останніх три роки, що передують року прийняття рішення, без урахування коштів, що надійшли від запозичень, а обсяг річних платежів з погашення місцевого боргу, умовного місцевого боргу не повинен перевищувати 100 відсотків таких надходжень.

## Підсумки та наступні кроки

Підсумки	Наступні кроки
<ol style="list-style-type: none"><li>1. Пропозиції створюють законодавчі підвалини для того, щоб органи місцевого самоврядування могли розпочати активну роботу із залучення приватних коштів до реалізації інфраструктурних проектів.</li><li>2. Мінімізація фінансових ризиків створює зацікавленість приватного сектору для здійснення інвестицій у комунальну інфраструктуру.</li><li>3. Жорсткі умови щодо передачі економії до бюджету розвитку до повної окупності проекту із застосуванням ППП є суттєвим запобіжним заходом до підвищення відповідальності органів місцевого самоврядування за реалізацію таких проектів.</li></ol>	<ol style="list-style-type: none"><li>1. Необхідність прийняття окремого закону стосовно ППП та його узгодженість із запропонованими змінами до Бюджетного кодексу.</li><li>2. Необхідність внесення змін до інших нормативно-правових актів з метою створення комплексних законодавчих меж реалізації механізмів публічно-приватного партнерства (зокрема, змін до законодавства, що регулює закупівлі за державні кошти, розробку порядку списання Держказначейством коштів тощо).</li></ol>



## **Результати експериментального запровадження ПЦМ у 2008-2009 рр. у Житомирській області**

---

*Заступник начальника  
Головного фінансового управління  
Житомирської ОДА Сергій Гаращук*

*24 червня 2010 року  
м. Київ*



## **Учасники експерименту 2008-2009**

---

- Галузі "Освіта" та "Охорона здоров'я" – окремі програми
- обласний бюджет
- міські бюджети (Житомир, Новоград-Волинський, Коростень, Малин)
- районні бюджети (Житомирський, Овруцький)



## Напрями роботи

---

- Семінари, тренінги
- Консультації
- Розробка бюджетних програм та показників виконання
- Пропозиції щодо методологічних змін
- Участь в нарадах, форумах та інших заходах в рамках експерименту



## ПЦМ 2009

---

- Розроблено та прийнято бюджетних програм:
  - галузь "Освіта" – 8
  - галузь "Охорона здоров'я" – 8
- Загальний обсяг фінансування програм:
  - галузь "Освіта" – 210032 тис.грн.
  - галузь "Охорона здоров'я" – 136646 тис.грн.
- Середній рівень виконання планових показників:
  - галузь "Освіта" – 97,2%
  - галузь "Охорона здоров'я" – 98,6%



## Учасники експерименту 2010

---

- Галузі "Освіта", "Охорона здоров'я", ЖКГ – всі бюджетні програми галузей
- обласний бюджет
- міські бюджети (Житомир, Новоград-Волинський, Коростень, Малин)
- районні бюджети (Житомирський, Овруцький + Володарсько-Волинський, Малинський, Новоград-Волинського, Чуднівський райони)



## ПЦМ 2010

---

- Проведено навчальні заходи та консультації щодо методології ПЦМ для нових учасників експерименту
- Проведено навчальні заходи та консультації щодо нових інструктивних матеріалів з ПЦМ, моніторингу, оцінки
- Необхідно розробити бюджетних програм:
  - галузь "Освіта" – 104
  - галузь "Охорона здоров'я" – 30
  - ЖКГ - 14



## Пропозиції

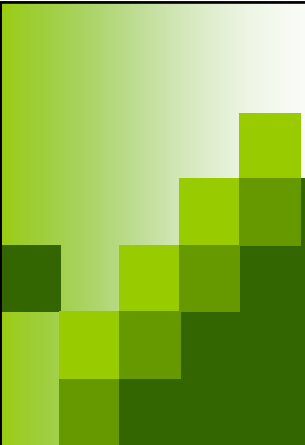
---

- Розробити та затвердити програмну класифікацію видатків місцевих бюджетів
- Розробити та затвердити показники виконання бюджетних програм за усіма галузями
- Розробити програмне забезпечення планування та виконання місцевих бюджетів за ПЦМ



---

**Дякую за увагу!**



## Досвід м. Житомира впровадження окремих місцевих проектів за ПЦМ

Директор  
Департаменту бюджету та фінансів  
Житомирської міської ради  
Р.О. Мончаківська

24 червня 2010 року  
м. Київ



## ПЦМ у м. Житомирі

- 2006 - впровадження окремих елементів ПЦМ
- 2007 – розробка та прийняття програм по усіх напрямках видатків міського бюджету:
  - - *частина програм потребувала уточнення та доповнення показників результативності*
  - + *в програмах були відображені всі напрями, для забезпечення яких потрібні були фінансові ресурси та напрями, на які не вистачало бюджетних ресурсів*
- 2009-2010 – розробка та затвердження середньо-строківих галузевих програм

## Програми галузі “Освіти” 2008-2009

- Про затвердження Програми інформатизації та комп’ютеризації загальноосвітніх, дошкільних та позашкільних навчальних закладів м. Житомира на 2008 – 2009 роки;
- Про затвердження Програми і заходів утримання будівель та інженерних комунікацій закладів освіти м. Житомира на 2008 – 2010 роки;
- Про затвердження Програми забезпечення виконання протипожежних заходів у дошкільних, загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах м. Житомира на 2008 – 2010 роки;
- Про затвердження Програми модернізації навчальної бази, меблів та технологічного обладнання закладів освіти м. Житомира на 2008 – 2010 роки;
- Про затвердження Програми забезпечення дошкільних навчальних закладів м. Житомира фільтрами очистки води;
- Про затвердження Програми підготовки та утримання систем опалення та каналізації в навчальних закладах м. Житомира на 2008 – 2009 роки (із застосуванням новітніх технологій);

## Програми галузі “Освіти” (продовження)

- Про затвердження Програми по забезпеченню виконання заходів щодо впровадження енергозберігаючих технологій в закладах освіти м. Житомира;
- Про затвердження Програми підтримки творчо працюючих педагогічних працівників та педагогічних колективів навчальних закладів м. Житомира;
- Про затвердження міської Програми правової освіти школярів загальноосвітніх навчальних закладів та батьківської громадськості на 2008 – 2010 роки м. Житомира;
- Про затвердження Програми забезпечення позашкільною освітою дітей, підлітків та молоді в підліткових клубах міського культурно – спортивного центру Житомирської міської ради на 2009 – 2012 роки;

2010

- Про затвердження програми розвитку освіти міста Житомира «Навчальний заклад міста – освітній простір для розвитку здорової дитини на період 2010 – 2012 років».

## Підхід при складанні програм

- Обсяг видатків в програмах повинен відповідати можливостям міського бюджету
- По кожній галузі прийнято одну програму, яка включає всі напрями діяльності головного розпорядника
- Програми мають чітку ціль, визначені пріоритетні напрями розвитку галузей
- В програмах чітко визначено, який результат буде отримано при використанні коштів

## «Капітальний ремонт, реконструкція житлового фонду міської ради та прибудинкових територій»

- **Мета проекту:**
  - - підвищення ефективності та надійності функціонування житлового фонду і систем життєзабезпечення населення;
  - - поліпшення стану дворових територій;
  - - подовження терміну експлуатації жилих будинків;
  - - забезпечення утримання жилих будинків в належному технічному стані.
- **Очікувані результати від впровадження проекту:**
  - - забезпечення належних та безпечних умов проживання мешканців;
  - - подовження термінів експлуатації житлових будинків, систем опалення, водопровідних і каналізаційних мереж та інженерних комунікацій, підвищення якості послуг;
  - - поліпшення умов експлуатації та утримання житлових будинків міста;
  - - забезпечення належного стану прибудинкових територій;
  - - зниження ризику виникнення виробничого травматизму.

## «Капітальний ремонт, реконструкція житлового фонду міської ради та прибудинкових територій»

- **Загальна сума витрат на проект: 28 273,50 тис. грн.**
- **Шляхи реалізації проекту:**

№	Заходи	Виконавець	Обсяг коштів, тис.грн.			
			2010	2011	2012	Всього:
<b>1.</b>	<b>Ремонт житлового фонду міської ради</b>					
1.1.	Вибірковий капітальний ремонт будинків №3, 6, 8, 10, 12, 24, 28 по вул. Старовільській.	УКБ	290	290	290	<b>870</b>
1.2.	Ремонт покрівель.	УКБ	1000	1000	1000	<b>3000</b>
1.3.	Капітальний ремонт інженерних мереж та влаштування нових систем і обладнання.	УЖГ	1390	1100	1200	<b>3690</b>
1.4.	Капітальний ремонт інженерних мереж та влаштування нових систем і обладнання.	УКБ	800	0	0	<b>800</b>
1.5.	Капітальний ремонт та заміна газового, сантехнічного, електрообладнання та ін. інженерних мереж.	УЖГ	0	60	70	<b>130</b>
	.....					

## «Капітальний ремонт, реконструкція житлового фонду міської ради та прибудинкових територій»

- **Показники виконання :**

Показники	Од. вим.	Всього		
		2010	2011	2012
<b>затрат</b>				
кількість об'єктів житлового фонду (будинків), що знаходиться у комунальній власності міста	од.	1546	1546	1546
загальна кількість ліфтів у будинках житлового фонду	од.	901	901	901
загальна протяжність внутрішньо-будинкових інженерних мереж	км.	804	804	804
.....				
<b>продукту</b>				
кількість ліфтів, роботу яких планується відновити шляхом капітального ремонту (експертна оцінка технічного стану)	од.	100	100	100
кількість ліфтів, роботу яких планується відновити шляхом капітального ремонту (роботи)	од.	80	73	69
площа покрівлі, що планується відремонтувати	тис.м <sup>2</sup>	9	8,4	8
площа асфальтобетонного покриття прибудинкових територій, що планується відремонтувати	тис.м <sup>2</sup>	26,6	24,7	23,4
кількість ліхтарів освітлення, що планується влаштувати	од.	250	222	200
кількість дитячих спортивно-ігрових майданчиків, що планується влаштувати та відремонтувати	од.	30	28	26
кількість спортивних майданчиків, що планується влаштувати та відремонтувати	од.	30	28	26
.....				

**«Капітальний ремонт, реконструкція  
житлового фонду міської ради та прибудинкових територій»**

**■ Показники виконання :**

Показники	Од. вим.	Всього		
		2010	2011	2012
<i>ефективності</i>				
середня вартість капітального ремонту (роботи) одного ліфта	тис. грн.	16,9	18,2	19,2
середня вартість капітального ремонту одного кілометра внутрішньобудинкових інженерних мереж	тис. грн.	250	269,7	284,5
середня вартість ремонту 1 тис.м <sup>2</sup> покрівель	тис. грн.	110	118,7	125,2
середня вартість влаштування одного ліхтаря освітлення	тис. грн.	0,8	0,9	1
середня вартість влаштування та ремонту одного дитячого спортивно-ігрового майданчика	тис. грн.	10	10,8	11,4
.....				
<i>якості</i>				
питома вага кількості ліхтарів освітлення, що планується влаштувати до кількості ліхтарів, що потребують влаштування	%	83	74	66,7
питома вага кількості дитячих спортивно-ігрових майданчиків, що планується влаштувати та відремонтувати до кількості дитячих спортивно-ігрових майданчиків, що потребують влаштування та ремонту	%	67	62	57,8
.....				

## Пропозиції

- Розробка програмного забезпечення до рівня розпорядника коштів
- Обмін інформацією моніторингу показників
- Розробка переліку програм та типових показників по усім галузям

Результати  
експериментального  
запровадження



ПЦМ у 2008-2009 роках  
у м. Моршин

**2009 рік**

Затверджено окремі програми за програмно-цільовим методом:

■ по освіті

“Надання загальної середньої освіти загальноосвітніми навчальними закладами міста”

■ охороні здоров'я

“Багатопрофільна медична допомога населенню всіх вікових груп”

## Результати формування ПЦМ бюджетів

Фахівці економічних служб міста отримали:

- Методологію формування програм;
- Методологію формування показників;

Міська влада отримала:

- Бюджет по окремих напрямках в середньостроковій перспективі;
- Результати роботи галузей: освіти і охорони здоров'я;
- Інформацію для прийняття управлінських рішень.

## Результати роботи галузей

Освіта

- Динаміка охоплення дошкільною освітою зросла - на 4,6%;
- Динаміка якості успішності учнів - на 2,6%.

Охорона здоров'я

- Динаміка рівня виявлення захворювання на ранніх стадіях зросла - 4,5%;
- Динаміка рівня загальної захворюваності населення знизилася - на 4%.

## 2010 рік

Програмно-цільові бюджети сформовано по всіх КФК

- по освіті;
- охороні здоров'я;
- житлово-комунальному господарству.

## 2010 рік

Крім цього, використовуючи методологію ПЦМ бюджетування, сформовано бюджет по школі мистецтв, яка відноситься до культури:



## 2010 рік

- Напрацьовані окремі програми по енергозбереженню установами міста.
- Для розробки програми проведено моніторинг споживання енергоресурсів бюджетними установами за перші квартали останніх трьох років.

## Проблеми впровадження програмно-цільового методу

- Методологія визначення показників, особливо, показників якості, як по освіті, так і по охороні здоров'я;
- Удосконалення законодавства, галузевих нормативних актів;
- Порядок проведення моніторингу та оцінки програм;
- Програмне і технічне забезпечення як фінансових органів, так і розпорядників коштів.



<http://www.lugansk.ua/> (c) Sergey Prohorov




<http://www.lugansk.ua/> (c) Sergey Prohorov

## БЮДЖЕТ ГОРОДА ЛУГАНСКА ПО ПРОГРАММНО-ЦЕЛЕВОМУ МЕТОДУ



<http://www.lugansk.ua/> (c) Sergey Prohorov

Традиционный (постатейный) бюджет является сложным для восприятия обществом, а бюджетному процессу недостает прозрачности, поскольку расходы планируются на основе данных предыдущих лет без учета реальных потребностей жителей города. **Программно – целевой метод** позволяет планировать финансирование на период от трех до пяти лет на принципах определения четких целей, заданий, показателей выполнения и полученных результатов.




---

Управление средствами бюджета - сложное дело, которое нуждается как в совершенном понимании собственной отрасли, так и владении всеми доступными инструментами эффективного управления.

*Одним из таких инструментов есть программно целевой метод бюджетирования.*

Его внедрение может позволить оценить эффективность использования средств бюджета, поскольку при контроле за его выполнением акцент должен делаться на оценке результатов выполнения конкретных программ.



---

Программно целевой метод бюджетирования предусматривает, что при определении расходов на бюджетную программу на плановый год каждый главный распорядитель должен оценивать необходимые и имеющиеся бюджетные ресурсы для ее продолжения в следующих за плановым годах, ожидаемый результат и влияние от внедрения бюджетной программы в плановом году на объем соответствующих расходов в следующие периоды.

---

**Главная обязанность местной власти – заботиться о благосостоянии общества.**

Залогом успешности действий местной власти является эффективное использование имеющихся финансовых ресурсов, которые, как правило, ограничены. Речь идет не просто о расходовании средств на ситуативное решение существующих проблем, а о постоянном улучшении качества бюджетных услуг, которые получает население.

---

В настоящее время использование результативных показателей имеет в Украине скорее формальный, чем аналитический характер, поскольку определенные *показатели часто являются просто статистическими* и не дают четкого представления о степени достижения запланированных целей или степени эффективности использования бюджетных средств, а следовательно, не могут быть использованы для оценки эффективности программы и принятия решения относительно целесообразности ее последующей реализации.

КФК: 0731Код тимчасової класифікації видатків: 080101

Таблиця 1.1

Бюджетна програма	Найменування головного розпорядника коштів	Уточнений План на 2009 рік	Виконано за 2009 рік	% виконання до уточненого плану на 2009 рік
<b>Програма:</b> Загальнопрофілактична медична допомога хворим усіх вікових груп (первинна та вторинна лікувально-профілактична допомога у лікарнях загального профілю) (тис.грн.)	Управління охорони здоров'я Луганської міської ради	134264,694	130901,486	97,5
<b>Мета:</b> Надання доступної соціально прийнятної лікувально-профілактичної допомоги, як основної частини медико-санітарної допомоги населенню.				
<b>Завдання:</b> Максимально збільшити відсоток мешканців міста всіх вікових груп, які отримали якісну первинну та вторинну лікувально-профілактичну допомогу у лікарнях загального профілю.				
<b>Показники виконання:</b> Показники затрат:				
кількість лікарень (од.):		16	16	100,0
у т.ч. поліклінічних відділень лікарень (од.):		13	13	100,0
у т.ч. участків сімейної медицини (од.):		10	12	120,0
кількість штатних одиниць (од.):		5635,75	5563,25	98,7
у т.ч. лікарі (од.):		1339,75	1313,25	98,0
кількість ліжок в стаціонарних відділеннях лікарень (од.):		2925	2925	100,0
кількість ліжок в денних стаціонарах поліклінічних відділень лікарень (од.):		685	685	100,0

КФК: 0731Код тимчасової класифікації видатків: 080101

Таблиця 1.2

Бюджетна програма	Найменування головного розпорядника коштів	Уточнений План на 2009 рік	Виконано за 2009 рік	% виконання до уточненого плану на 2009 рік
<b>Показники продукту:</b>	Управління охорони здоров'я Луганської міської ради			
кількість ліжко-днів в стаціонарних відділеннях лікарень (тис.од.):		971,592	1005,881	103,5
кількість відвідувань у поліклінічних відділеннях лікарень (тис.од.):		3227,849	3283,845	101,7
у т.ч. відвідувань в денних стаціонарах поліклінічних відділень лікарень (тис.од.):		177	194,36	109,8
Кількість пролікованих хворих (осіб):		75000	86777	115,7
<b>Показники ефективності (продуктивності):</b>				
середня вартість одного ліжко-дня на лікування в стаціонарних відділеннях лікарень (грн.):		5,85	5,68	97,1
середня вартість одного ліжко-дня на харчування в стаціонарних відділеннях лікарень (грн.):		2,89	2,78	96,2
середня вартість одного поліклінічного відвідування в поліклінічних відділеннях лікарень (грн.):		3,47	3,47	100,0
видатки на безкоштовний та пільговий відпуск медикаментів (тис.грн.):		1577,491	1577,456	100,0
видатки на безкоштовну видачу дітям молочних сумішей (тис.грн.):		217,264	217,263	100,0
<b>Показники якості (результативності):</b>				
кількість випадків госпіталізації на 100 осіб населення (од.):		18	19,4	107,8
забезпечення ліжками на 1000 населення (ліжок):		6,5	6,2	95,4
середня тривалість перебування одного хворого в стаціонарних відділеннях лікарень (днів):		13	11,6	89,2
відсоток летальностей в стаціонарах (%):		0,9	0,8	88,9

*Эффективная работа распорядителей средств – залог успешного развития города. Способствовать этому, и предназначен программно целевой метод бюджетирования. Но как бы не хотел главный распорядитель поменять существующую систему выделения денежных средств на содержание бюджетных учреждений и финансировать учреждение не для того, чтобы оно существовало само по себе, а для того, чтобы предоставляло соответствующий уровень услуг нашему населению, нормативные документы говорят о том, что заработная плата и энергоносители должны быть предусмотрены в бюджете в полном объеме.*

КФК: 0721

Код тимчасової класифікації видатків: 080300

Таблиця 2.1

Бюджетна програма	Найменування головного розпорядника коштів	Уточнений План на 2009 рік	Виконано за 2009 рік	% виконання до уточненого плану на 2009 рік
<b>Програма:</b> Первинна лікувально-профілактична допомога населенню всіх вікових груп (тис.грн.)	Управління охорони здоров'я Луганської міської ради	25061,514	24221,511	96,6
<b>Мета:</b> Надання доступної якісної лікувально-профілактичної допомоги				
<b>Завдання:</b> Максимально збільшити відсоток мешканців міста всіх вікових груп, які отримали якісну первинну лікувально-профілактичну допомогу.				
<b>Показники виконання:</b> Показники затрат:				
кількість амбулаторно-поліклінічних закладів (од.):		3	3	100,0
кількість штатних одиниць (од.):		1141,50	1086,50	95,2
у т.ч. лікарі (од.):		382,25	358,00	93,7
кількість ліжок в денних стаціонарах (од.):		179	179	100,0
<b>Показники продукту:</b>				
кількість відвідувань (тис.од.):		1678,252	1681,043	100,2
у т.ч. в денних стаціонарах ( тис.од.):		44,9	59,548	132,6
закріплене населення (тис.осіб.):		181,9	181	99,5
<b>Показники ефективності (продуктивності):</b>				
середня вартість одного амбулаторно-поліклінічного відвідування (грн.):		2,91	2,91	100,0
видатки на безкоштовний та пільговий відпуск медикаментів (тис.грн.):		677,845	677,845	100,0

КФК: 0721Код тимчасової класифікації видатків: 080300

Таблиця 2.2

Бюджетна програма	Найменування головного розпорядника коштів	Уточнений План на 2009 рік	Виконано за 2009 рік	% виконання до уточненого плану на 2009 рік
Показники якості (результативності):	Управління охорони здоров'я Луганської міської ради			
відсоток зниження рівня смертності (до показника відповідного періоду) (%):		0,5	4,9	980,0
відсоток зниження рівня загальної захворюваності населення (%):		0,5	1,27	254,0

КФК: 0921Код тимчасової класифікації видатків: 070201

Таблиця 3.1

Бюджетна програма	Найменування головного розпорядника коштів	Уточнений План на 2009 рік	Виконано за 2009 рік	% виконання до уточненого плану на 2009 рік
<b>Програма:</b> Забезпечення повної загальної середньої освіти (тис.грн.)	Управління освіти Луганської міської ради	45896,828	44603,782	97,2
<b>Мета:</b> Забезпечення якісної повної загальної середньої освіти та навчально-виховного процесу у загальноосвітніх, спеціалізованих школах, ліцєях, школах-садках				
<b>Завдання:</b> Максимально збільшити % дітей міста, які отримали якісну повну загальну середню освіту.				
<b>Показники виконання:</b>				
<b>Показники затрат:</b>				
кількість учбових закладів (од.):		12	12	100,0
у т.ч. шкіл-садків (од.):		3	3	100,0
кількість штатних одиниць (од.):		1305,54	1305,54	100,0
у т.ч. педагогічних працівників (од.):		666,19	666,19	100,0
<b>Показники продукту:</b>				
кількість дітей в учбових закладах (чол.):		7556	7556	100,0
у т.ч. кількість дітей у школах-садках (чол.):		694	694	100,0
кількість випускників шкіл (чол.):		968	968	100,0

КФК: **0921**Код тимчасової класифікації видатків: **070201**

Таблиця 3.2

Бюджетна програма	Найменування головного розпорядника коштів	Уточнений План на 2009 рік	Виконано за 2009 рік	% виконання до уточненого плану на 2009 рік	
<b>Показники ефективності (продуктивності):</b>					
кількість учнів на одну педагогічну ставку (чол.):	Управління освіти Луганської міської ради	11	11	100,0	
витрати на одного учня (тис.грн.):		5,560	5,401	97,1	
вартість харчування одного учня 1-4 класів (грн.):		3,00	3,00	100,0	
вартість харчування одного учня пільгової категорії, у т.ч.:					
діти-сироти (грн.):		5,00	5,00	100,0	
з малозапечених сімей (грн.):		4,00	4,00	100,0	
<b>Показники якості (результативності):</b>					
% переможців та призерів олімпіад різного рівня до загальної кількості учнів (%):		2,9	2,9	100,0	
% випускників, які закінчили школу із золотими та сребними медалями (%):		3,6	3,6	100,0	
% випускників, що вступили до вищих навчальних закладів (%):		83,4	83,4	100,0	

КФК: **0822**Код тимчасової класифікації видатків: **110103**

Таблиця 4.1

Бюджетна програма	Найменування головного розпорядника коштів	Уточнений План на 2009 рік	Виконано за 2009 рік	% виконання до уточненого плану на 2009 рік	
<b>Програма:</b> Сприяння діяльності професійних творчих, муніципальних колективів (тис.грн.)	Управління культури Луганської міської ради	1447,224	1392,585	96,2	
<b>Мета:</b> Забезпечення розвитку музичного мистецтва у місті, здійснення професійної творчої діяльності у галузі музичного мистецтва					
<b>Завдання:</b> Максимально задовольнити культурно- мистецькі, духовні потреби мешканців міста усіх вікових категорій					
<b>Показники виконання:</b>					
<b>Показники затрат:</b>					
кількість колективів (од.):		1	1	100,0	
кількість музичних інструментів (од.):		23	23	100,0	
кількість учасників колективу (чол.):		57	54	94,7	
<b>Показники продукту:</b>					
кількість виступів (од.):		54	54	100,0	
в т.ч. у загальноміських заходах (од.):		45	17	37,8	


КФК: 0822

Код тимчасової класифікації видатків: 110103

Таблиця 4.2

Бюджетна програма	Найменування головного розпорядника коштів	Уточнений План на 2009 рік	Виконано за 2009 рік	% виконання до уточненого плану на 2009 рік
Показники ефективності (продуктивності):	Управління культури Луганської міської ради			
середньомісячні витрати на одного учасника (грн.):		2077	2108	101,5
середня вартість одного виступу (грн.):		26309	25297	96,2
Показники якості (результативності):				
відсоток оновлення репертуару (%):		10	15	150,0

Выполнение бюджета, составленного за программно-целевым методом, предусматривает осуществление ряда мероприятий, связанных не только с финансированием программы, но и с управлением расходами, распределенными за заданиями программы. Любое решение, о внесении изменений в программу, об объемах ассигнований или перераспределении средств между заданиями в пределах программы, о продолжении или прекращении программы и др., необходимо принимать, базирясь на своевременно полученной обоснованной аналитической информации. Инструментами, которые обеспечивают получение необходимых данных - есть мониторинг и оценка - неотъемлемые элементы эффективного процесса управления программами. Они являются родственными, но отличаются уровнем сложности и методологическими подходами.



---

**Мониторинг** - непрерывный процесс сбора данных о расходах и показателях выполнения программы, которые достигаются в ходе ее реализации.

Цель осуществления мониторинга - оперативное управление бюджетной программой в ходе ее реализации.

Информацию о результативности и эффекте от осуществляемой деятельности и выяснения причин достижения или не достижения определенных результатов не всегда возможно получить с помощью мониторинга.

В таких случаях принимается решение о проведении **оценки эффективности программы**.

---

**Оценка бюджетной программы** – периодический обоснованный анализ процесса реализации программы по показателям выполнения с целью определения ее эффективности и результативности и принятия управленческих решений относительно улучшения процесса ее последующей реализации, или в случае необходимости приостановки или прекращения.

Оценка бюджетной программы предоставляет возможность оценить экономическую и социальную эффективность использования бюджетных средств на выполнение бюджетной программы согласно определенных цели и заданий и результативность этой программы.



**USAID**  
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

**ЗМІЦНЕННЯ МІСЦЕВОЇ  
ФІНАНСОВОЇ ІНІЦІАТИВИ**

## Результати запровадження ПЦМ у місцевих бюджетах за підсумками 2009 року

24 червня 2010 року

м. Київ



**IBCED** ІНСТИТУТ БЮДЖЕТУ ТА  
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Цей продукт підготовлено за підтримки Американського народу, наданої через  
Агенцію США з міжнародного розвитку. Звіт продукту є відповідальністю  
Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень (IBCED)  
і не обов'язково збігається з поглядами USAID або уряду США.



**USAID**

**ЗМІЦНЕННЯ МІСЦЕВОЇ  
ФІНАНСОВОЇ ІНІЦІАТИВИ**

**Програмно-цільовий метод формування та виконання бюджету (ПЦМ)** є інструментом, який забезпечує ефективне управління бюджетним процесом у середньостроковій перспективі. Цей метод орієнтований на комплексне вирішення питань і досягнення довгострокових цілей.

**Застосування ПЦМ на місцевому рівні** дозволить підвищити кредитоспроможність місцевих бюджетів, забезпечить збільшення інвестиційної привабливості та залучення додаткових ресурсів.

**IBCED** ІНСТИТУТ БЮДЖЕТУ ТА  
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ



Впровадження ПЦМ на місцевому рівні необхідно для побудови системи моніторингу та оцінки ефективності витрачання бюджетних коштів



## Запровадження ПЦМ на місцевому рівні

Наказом Міністерства фінансів України від 22.09.2008 року № 1172 визначено основні засади проведення експерименту із запровадження програмно-цільового методу складання та виконання бюджетів в Автономній Республіці Крим, Житомирській, Луганській і Львівській областях.

За результатами засідання Міжвідомчої робочої групи від 29.01.2009 року Міністерством фінансів України розроблено план заходів із запровадження ПЦМ у місцевих бюджетах на 2009 рік та відібрано 26 місцевих бюджетів для участі в експерименті.

## Перелік місцевих бюджетів, що приймали участі в експерименті у 2009 році

Автономна Республіка Крим	Луганська область	Львівська область	Житомирська область
<ul style="list-style-type: none"> <li>республіканський бюджет АРК</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>м. Луганськ</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>обласний бюджет Львівської області</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>обласний бюджет Житомирської області</li> </ul>
<ul style="list-style-type: none"> <li>Бахчисарайський район</li> <li>Советський район</li> <li>м. Сімферополь</li> <li>м. Алушта</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>м. Ровеньки</li> <li>м. Алчевськ</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Стрийський район</li> <li>Жидачівський район</li> <li>м. Львів</li> <li>м. Дрогобич</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Житомирський район</li> <li>Овруцький район</li> <li>м. Житомир</li> <li>м. Новоград-Волинський</li> </ul>
<ul style="list-style-type: none"> <li>м. Джанкой</li> <li>м. Євпаторія</li> <li>м. Ялта</li> </ul>		<ul style="list-style-type: none"> <li>м. Стрий</li> <li>м. Червоноград</li> <li>м. Моршин</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>м. Коростень</li> <li>м. Малин</li> </ul>



USAID  
УС АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

ЗМІЦНЕННЯ МІСЦЕВОЇ  
ФІНАНСОВОЇ ІНІЦІАТИВИ

## Перелік місцевих бюджетів, що приєдналися до участі в експерименті у 2010 році

Автономна Республіка Крим	Луганська область	Львівська область	Житомирська область
<ul style="list-style-type: none"><li>• м. Саки</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• м. Краснодон</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Золочівський район</li><li>• м. Трускавець</li><li>• м. Новий Розділ</li><li>• м. Борислав</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Володарсько-Волинський район</li><li>• Малинський район</li><li>• Новоград-Волинський район</li><li>• Чуднівський район</li></ul>



USAID  
УС АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

ЗМІЦНЕННЯ МІСЦЕВОЇ  
ФІНАНСОВОЇ ІНІЦІАТИВИ

## Результати проведеної роботи :

Відповідно до плану заходів, ІБСЕД спільно з Міністерством фінансів України проведено серію тренінгів та численних консультацій для місцевих фінансових органів. Наслідком проведеної роботи стало розроблення та затвердження бюджетних програм по галузях «Освіта» та «Охорона здоров'я» в усіх пілотних регіонах.




USAID

AMERICAN PEOPLE

ЗМІЦНЕННЯ МІСЦЕВОЇ  
ФІНАНСОВОЇ ІНІЦІАТИВИ

## Результати проведеної роботи 2:

- по галузі «Освіта» затверджено 53 програми на загальну суму 1 063,1 млн. грн. Фактичний обсяг фінансування склав 962,1 млн. грн.;
- по галузі «Охорона здоров'я» затверджено 50 програм на суму 1 027,6 млн. грн. Фактичний обсяг фінансування склав 942,0 млн. грн.
- в м. Джанкой, в м. Луганськ та районних бюджетах міста Луганськ було затверджено 12 програм спрямованих на розвиток інфраструктури та ЖКГ на загальну суму 42,4 млн. грн.
- Також, розроблено та затверджено в цілому бюджети м. Луганськ та районні бюджети міста за програмно-цільовим методом.

 **ІБСЕД** ІНСТИТУТ БЮДЖЕТУ ТА  
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ



USAID

AMERICAN PEOPLE

ЗМІЦНЕННЯ МІСЦЕВОЇ  
ФІНАНСОВОЇ ІНІЦІАТИВИ

## Моніторинг та оцінка експерименту

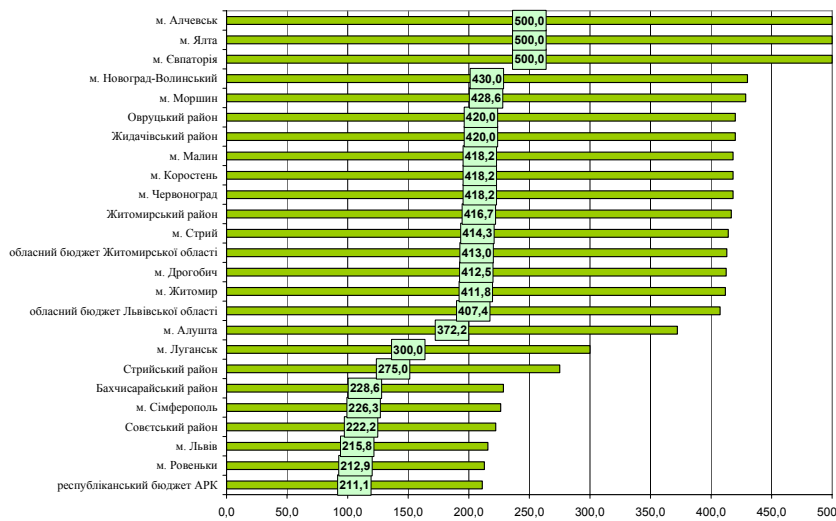
У листі МФУ від 27.02.2010 № 31-11030-14-5/4465 направлено місцевим фінансовим органам схвалену Робочою групою методику проведення моніторингу і оцінки експерименту.

 **ІБСЕД** ІНСТИТУТ БЮДЖЕТУ ТА  
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

## Система рейтингування:

№	Показники рейтингування		мак
1	% розроблених програм до тих, що потребують розробки	%	100
2	% затверджених програм до тих, що потребують затвердження	%	100
3	% програм, що відповідають середньостроковим та стратегічним документам	%	100
4	% проведених моніторинрів бюджетних програм до запланованих	%	100
5	% програм, визнаних ефективними за результатами моніторингу (оцінки)	%	100
	Разом		500

## Рейтингування за результатами роботи у 2009 році





**USAID**  
ЗА АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

**ЗМІЦНЕННЯ МІСЦЕВОЇ  
ФІНАНСОВОЇ ІНІЦІАТИВИ**

## **Основні питання, що потребують вирішення:**

- розробка системи моніторингу та оцінки ефективності бюджетних програм
- розробка програмної класифікації для місцевих бюджетів
- розробка методології казначейського обслуговування місцевих бюджетів за ПЦМ
- використання програмного забезпечення для складання та виконання місцевих бюджетів за ПЦМ

